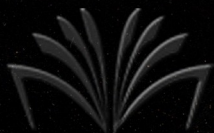


ԼՅՈՒՆ

№ 12 ԸՅՅՅԵՅՅԻՆ 1968



ՆԱՐԿՅԵՄԸ
ՆԱԶԵՐԱՆԻ



სახალისო



თიბისა და ჯანმრთელობის



დღეს ჩემი გული, ნამოსახარი,
 იანვრის ღამეს ვაფიქს,
 უახლოვდება თორმეტს იანარი,
 გულითი ფიქრებს სათითო,
 მოათარუნებს თორმეტ ზედაფარს
 ეს წელწალი ახალი,
 მოღის, გუგუნებს: დამბედაო
 მზე ნათელი და მაღალი
 მოღის, მამულში მძლავრად გრიალებს
 თავის დავით და ნაღარიო —
 მომაქვს უკუაჩის ცუცხლის ბრიალი
 და ჩერილებს ღაღანი
 მომაქვს სწონინდ ფიქვის პირველის,
 და პირველ კვირის სინაზე,
 გული გამთბობი, სულა მხოლევი
 ვარაუდ მზე და შინაც მზე,
 პავშვის ტიტო, მტრედის ღღუნო,
 აყვანებო — მკურღად შეკრული,
 ახლადმოხლო ქობის გუგუნო,
 და შემოსვამა მზედღეო
 მომაქვს მამულს მოსახატავად
 საღებავები ახალი.
 მოვარეზე მიწის სწონქვის ატანა,
 ცის გაღებულ სტო კარი!
 .. და აი უკვე რაკვას თორმეტი! —
 გულს ეღვსო შუბი ახალს! —
 დღითა ახალთა წინამორბედი
 მოვიდა წელი ახალი.
 სტრიქონს მიამოვებს, სწონქვას მიზაზებს
 დღის ხელოვნების დიდებით.
 მოვიდა, უკული ფანჯრის მიზაზე
 იანვრის თეთრი თითებით
 წარს საღვთაძველოს ჩუქრობებით.
 და მერე როგორ ღაღად წარს!
 თითქოსდა მივბიძგე ფეხზე დავიბან,
 ასე ხედებოას ახალ წელს.
 — მამ, შინი მოსულა უკის კვილი,
 გვზარდ, ვამოკუნე ვაკსარე,
 მოვინდეს წინსულა განწყობათელი
 და სობარულ — ახლს!
 შექიტი ავკვას გულის სანკო,
 შენ, 1969-ის!
 უფრო ვაძამლებო: და მაც ელვარე
 სიტყვა არ დარჩება მწულ ვალად,
 დრო-ვამის გატხულა შერი მწვერულად,
 დღე და უმალეს მწვერულად.
 შენ,
 თანა
 ცხრაას
 სწორცდა
 ცხრაო!



პროლტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

საქონი

№ 12 (385) დეკემბერი, 1968 წ.
 გამოცემის წელი 46-ე

ყოველთვიური საზოგადოებრივი-
 პოლიტიკური და სალიბერალური-
 სხვადასხვა პარტიული

669
1968

თენის პირობები

მთხრობა

კალენდრის ფურცელი

1968 წლის
თებრი

როცა კი ოცდართ აბრილს, გვიან და-
მით, კალენდრის ფურცელს ავხევე და
მომდევნო რიცხვს დაეხევა, მაღონდება
მთებში მიარგული ჩემი სოფელი, ბავშვო-
ბა და პაპაჩემი.

დასამორღებოდა თუ არა, თოვლი და
ზევები მთას ბარისაგან გამიჩვენებენ და
აბრილის დამდეგამდე, სანამ ჩვენშიც არ
დათბებოდა, მთიელები ბარს ვერ ესტუმ-
რებოდნენ უგზობის გამო. აი, მაშინ კი
დამიხროდნენ თითო-ორიოდა და ბარისან
ასანთი, ნავთი და ლამაზი შუშა ამოჭონ-
და.

ერთხელ პაპაჩემმა რაღაც წიგნი ამოი-
ტანა, კედელზე ჩამოჰკიდა და ბალებს
სე ავიხსნა:

— არ არის კალენდარი. აქ მთელი ქვეყ-
ნის ამბები წერია. მთლიანად ეს ერთი წე-
ლიწავია, თითო ფურცელი კი — თითო
ლწე.

ღრო გადიოდა. პაპა ყოველ საღამოს კა-
ლენდარს ფურცელს ახედა და იტყოდა:
— ეს ერთი დღეც გაფირდა.

და იმ გაფირნილ დღესთან ერთად მიფ-
რინავდა კალენდრის ფურცელიც, კალენ-
დრისა, სადაც ქვეყნის ამბები ეწერა: ვინ
როდის დაიბადა, ვინ როდის მოკვდა, ვინ
რა გამოიგონა და ამ ქვეყანაზე როგორ გა-
ხდა ცნობილი და სახელოვანი აღამაზინი;
კალენდარშივე ეწერა მზე როდის ამოვი-
დოდა, როდის ჩავიდოდა, მთვარე რა
დროს ძველი იყო, რა დროს ახალი, ან რო-
დის გამოჩნდებოდა იგი ცაზე... ვახაფხუ-
ლი, ზვახული, შემოდგომა, ზამთარი —
აი, რა იყო კალენდარი. ფურცლებზე სუ-
რათებიც იყო დაბეჭდილი.

პაპაჩემი მხოველ ფურცელს გადაათვა-
ლიერებდა, ამოსაკითხს ამოიკითხავდა და
მერე გაფირნილი დღის კვალს გაუყენებდა.
ერთხელ, როცა ოცდართი აბრილის
ფურცელი მობია, კალენდარზე კაცის სუ-
რათი გამოჩნდა. მას ლამაზად შეკრებილი
წვერ-ულვაში ჰქონდა, ოდნავ მოჭებულ
თბილი, ალურისანი თვალები და დიდი
შუბლი. პაპაჩემი კარგა ხანს უყურებდა
სურათს, ეტყობოდა, რაღაც გაასხვინა შო-
რეული, დამაფიქრებელი.

მეორე დღე ჩვეულებრივ გაიარა.
მთაში ვახაფხულის პირი იყო და მთი-
ელები ხეჩა-თესვას იწყებდნენ. პაპაჩემი

დილიდან საღამომდე შრომობდა, მიწის
ებრიოდა.

საღამოს ყველამ შინ მოვიყარეთ თავი.
ლამა აბეუტდა. ვივარშვეთ. დასაძინებ-
ლად გავემზადეთ. პაპამ მეორე დღის თა-
დარიღი დიებრა, კალენდარს ფურცელი
აიკალა, დასახვევად ვერ გამოეტა. საგულ-
დაგულად დაეკვა და ჯიბეში შეინახა.
ერთხანს ჯიბით ატარებდა იმ ფურცელს,
მეორე, როცა შენიშნა, რომ ქაღალდი გადა-
კეცილ ადგილებში იცრიებოდა, პურის
ფეჭილით სახამებელი მოადულა, მუყაოზე
დააწედა და ბუხრის თავზე, ლამაზს გვერ-
დით მიყვოდა. ყოველთვის მოწყობით
უყურებდა. ბალებს არაფერს ვეუბნებ-
ოდა. ერთხელ ყური მოვკარი, დილდა-
ჩემს ეუბნებოდა:

— რა დღე იყო, დედაკაცო! ეს რა ჯავ-
შისთან მანქანაზე ავიდა და ჩვენ, საღა-
მთესა და მუშებს გადმოგვძახა, ამხანაგე-
ბო! აქაც ბევრჯერ გამოიგონა ეს სიტყვა.

მაგარი იმის დაძახილს სულ სხვა მადლი
ჰქონდა... თითქმის იმან გამოიგონა ეს სი-
ტყვა. პირველად ნათქვამს და გაგონილს,
ხო იცი, სხვა ეშხი და მადლი აქეს...

— მაშ, შენი ამხანაგი ყოფილა ეგ დიდი
კაცი...

— მა რა არი! — შეიცხადა პაპამ.

და იმ დღიდან მუყაოზე დაწებულს კა-
ლენდრის ფურცელს ისე შეუყურებდით,
როგორც პაპაჩემის ამხანაგის სურათს.

სკოლაში მიმბარეს. სოფლის სკოლა რა
სკოლა იქნებოდა მაშინ მასწავლებელს ქა-
ლკიდან ზურჯიანი ამოეტანა ჩვენი სას-
წავლო ნივთები, თითო-ორიოდა წიგნი,
თითოც ფანქარი და ორიოდე რვეული.
როცა ბალებს დაგვიბრა (სულ ექვსნი
იყისხდით პირველ კლასში), სასობით
დაუყურებდით ახალ წიგნებსა და რვეუ-
ლებს. ბუშა ვეღარ მოგვითმინა და წიგ-

ნა. თ. საბუნაძისა.



ნაწ. სარ. კ. მთხრობის
ნაწ. ნაწ. რეზანდ.
ბიბლიოთეკა

10707

მოუადგენდა. აქედან გამომდინარე იგი ლიტერატურის მოუწყობდა და საზოგადოებრივ პრაქტიკის დარბაზში, მისევე მოთხოვნიდა თანამედროვეობის უკვე აღქმულ კატორღოვანი პრობლემების გადაჭრის კლასიციური პრაქტიკისა. ლენინის წინაშეა განჭირებული პრეზენტაცია ვინაიდან იგი უდევდა ძალისა. პროლეტარიატთან აშკარად დაკავშირებული ლიტერატურა, ამბობდა ლენინი, — იგი უნდა თავისთვის ლიტერატურა, თავისთვის იმისა, რომ არა ანგარიშს და არა კარგად, არამედ სიყალბის მიხედვით მშობლიურად ითარგმნოს მთლიანად ახალ-ახალ დღის მარკსიზმი. ეს აღწერდა თავისუფალი ლიტერატურა, იმისათვის, რომ ეს საშუალებები უნდა საზოგადოების გულმოდგინებით „გმირად“, არა მოწყვეტილ და ხშირად უპასუხოდ შეწყვეტილი, უნდა დინოს ათეულ ათასებს, არამედ მილიონობით და ათეულ მილიონობით მშობლებს, რომელნიც კვეთის საუკეთესო ნაწილს, მის ძალას, მისი მომავალ შეადგენენ“.

3. ო. ლენინი თავისუფლების და პროლეტარიატის საქმიანობის სასაბურთო ცენტრებს აერთიანებდა, რადგან წამდებდა, თავისუფალი ლიტერატურა პროლეტარიატთან აშკარად დაკავშირებული ლიტერატურაა. პროლეტარიატთან აშკარად დაკავშირებული ლიტერატურის ეს ახასიათებს ღრმა პარტიკულობა, ხალხის ძაღლის რწმენა, საზოგადოებრივი ცხოვრების გარდაქმნის ოპტიმიზმი.

3. ო. ლენინის ამ სტატიამ უპირველესი როლი შეასრულა საქართველო ლიტერატურის მიმართ. დღეს ეს სტატია პირდაპირ და კბილით გაღწევის ახდენს ჩვენს მწერლობაზე; ერთი სიტყვით, ლენინის ამ სტატიის მნიშვნელობა უზარალოა. მას უკვლავ ნამდვილ მწერალს ფართო გზა გაუხსნა ცხოვრებისათვის დასახლებად.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის აპირბის დებულების დადგენილებაში ნათქვამია: „პარტიკულმა ორგანიზაციებმა იდებრივად უნდა აჩვენებდნენ უნდა დასაბუთებდნენ უნდა გამოიყენებდნენ იმისათვის, რომ თვითველი კომუნისტისა და საბჭოთა ადამიანს განუმტკიცონ კომუნისტური რწმენა, საბჭოთა პარტიკულობისა და პროლეტარული ინტერაციონალიზმის განძობის, იდებრივ მდგრადობას და იმის უნარი, რომ წინააღმდეგ ბურჟუაზიული ბავშვის ყოველ ფორმას“. ეს იმას ნიშნავს, რომ კომუნისტისათვის მემორიალური მწერლობა შეუპოვრად უნდა იმართდეს ბურჟუაზიული იდეოლოგიის წინააღმდეგ, წინააღმდეგ ჩვენი კვეთის შვიანი მტრული არჩების შემოწვევის ძღვეს.

პარტიკულობის ლენინური პრინციპი მწერლობის ახდენს მასზე ზეგავლენის უდიდეს ძალას. ამას ახატებუტებს თუნიც კარგო ხალხის ლტქების ახალი კრებულ — „სიბერემდე ერთი საათი ადრე“. კრებული უარცხად საინტერესო თავისი იდეური შინაარსით და მოუღებლის მხატვრული გააზრებით. ეპოქის სინთეზის აღბეჭდილი ეს წიგნი მკაფიოდ შეტყვევებს ლიტერატურის პარტიკულობის ლენინური პრინციპის ხელაღმდეგ; პოეტი ამ წიგნი თავის გეოსტრუქტურის პარტიკული მოსიციადან განსხვავდება ჩვენი დღეების მშენებლობაზე, სიცოცხლეზე, ხედიანობაზე, სიყვარულზე, ცხოვრებაზე, ბუნებაზე, ერთი სიტყვით, „სიბერემდე ერთი საათი ადრე“ უარცხად ადამიანური წიგნი; იგი პირადად მასუბობს თანამედროვე ადამიანის მოთხოვნებს და მის იდეალებს. ეს იმით, რომ მისი ავტორი თავისი დროის ღვთაება მყოფა.

როცა ლიტერატურის პარტიკულობის ლენინური პრინციპებზე ვლახარაკობი, განსაკუთრებით უნდა გამოვყო სტატია ბერულავას ზუდად ღრმად მოღვივებული, გულწრფელი და მართალი ლტქების. მათში საზოგადოებრივი იდეები ახატულია მკაფიოდ და ოსტატურად. სტატია ბერულავას ნაწარმოებებისათვის დასახასიათებელია ჭეშმარიტი ხისადვიე, რის გამოც პოეტის ლტქები ცხოვრებენ ღრმად სწავლას მეთიხველის სულსა და გულს. სტატია ბერულავას ლტქებში ლირიკული და ეპიკური ნაწილები ერთმანეთს ერწყმინან.

4. ნათქვამი პოეტიკისათვის დასახასიათებელია მგზნებარება და შემართება, მისი ბუბლიცისტური ლირიკა, ლტქების მძაბრიათე, ოქტომბრებზე, ხალხთა მეგობრობაზე გამოხატვან ჩვენი ხალხის სულიერი განწყობილების, რწმენის, იმედიანობის და თავის მხრივ საბჭოთა ადამიანში აღრამებენ პარტიკულობისა და პროლეტარული ინტერაციონალიზმის განძობებს.

ფრიალ მნიშვნელოვანია ითარი კეღლის ამ ბოლო წლებში შექმნილი ნაწარმოებები, მისი პოემები, მალაღები და ლტქები გამოირჩევიან ფსიქოლოგიური ნიშანით და მოუღებლის ღრმა ფილოსოფიური გააზრებით. ლირიკული უზუალობა და ბუბლიცისტური სიმახველი ახასიათებს ცნობილი ქართველი პოეტის ალექსო შენდელის ლტქებს. ისინი განსაკუთრებული არიან საზოგადოებრივი ინტერესებით, ადამიანისაღმის სიყვარულისა და პატრიოტის განძობით.

განსაკუთრებულ უარადღებს იმსახურებს მონუმენტური რომანის „ქარბაკის ჭიჭიები“ ავტორის უაწასხნელ წლებში შექმნილი დრამატურული მოთარგმნის საბჭოთა ადამიანების სულიერი სიმტკიცეზე, საშობლობად. მათ ათადღებენ რეგავ ჭაფარიძე დიდ მხატვრული გაქანების მწერალია. მას ჩვენი ადამიანების მალაღა პარტიკულმა შეგრძნებამ, ურყევა ნებისყოფად უარსაზე შეეძგნა ნაწარმოებები, რომელნიც უკვდავადღენ

ჩვენი ხალხის გმირობის დიდ სანამალო ომში. მან მართლაც შექმნა მათი და ახალდებულები ნაწარმოებები.

ეს უარსობრივი მრავალფეროვნება, გამოხატვის სერებების ინდივიდუალობა და მრავალმხრიობა, რაც ცხოვრება დასახასიათებელია ჩვენი ლიტერატურისათვის ხატობად და ცხოვრება ცალკული მწერლებისათვის, სასურველია მას სუბია იმას მითარ, ვინც ცდილობს დღეს დაატყვის რაფორა შემოქმედებს ჭეშმარიტი თავისუფლება შეუხამაო ლიტერატურისათვის უარცხად უკვლავ მდგენელობასთან. პარტიკულობის ლენინური უარცხად, ნათქვამი ლტქა ბურჟუაზიული იდეოლოგიის უწინა, ცრუ სიყვარულს უარცხად და „თავისუფლებას“, ხსავს ლიტერატურის განვითარებისა და მშობრების ხატებით სწორად, ლიტერატურისა, რომელიც ემსახურება ხალხს და გამოხატავს ეპოქის უკვლავ მონივრე იდეებს.

ლიტერატურული პარტიკული ხელმძღვანელობის განცხადებით ნიშნავს მწერლის იდებრივ რობობას, მწერლისაღმის ყველმხრივ დაძმარებას და მისთვის მხარდაჭერას.

კომუნისტური პარტია, თანამედროველად ამორცილებს რა ლენინის ანდერძს, მქნის ლიტერატურისა და ხელოვნების განვითარების ყველა პირობას. ამით აიხსნება, რომ საბჭოთა მწერლობის შემოქმედებაში ცხოვრებისეული სიბრძნე, მისი მიეღი ხიზოული და მრავალფეროვნება დაძმარებულ არის ასახული.

საბჭოთა მწერალი, თავისი შემოქმედებით კომუნისტის მშენებლის აქტიური მონაწილეა. სწორედ ამიტომ ბურჟუაზიული პროსაგანდის გაფორმებული იურიები მაიქს საბჭოთა მწერლობის წინააღმდეგ, ეს ახე ენა უნდა. ჩვენს კარგად ვგახლოვდებით პოლტერული მთავარი შეტების პირადად, ვინ მდგა ნაშობრობით პირველ რიგში, თუ ისინი თავიანთ მიზანს მიაღწევდნენ. ამ სიზო პირველ ადგილზე ჩამოწარღნი იფენენ ცნობილი საბჭოთა მწერლები. დღეს ბრძოლა მსოფლიოს გავრცელების და უფრანლობის უარცხად გადატანილი. ამიტომ პარტია განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებს ჩვენი ლიტერატურის იდებრივ სიწმინდეს და ბრძოლისწინაარსობას. მასხამადე, ლიტერატურის პარტიკულობის პრინციპისაღმის ერთობლებისა დღეს განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება. მწერლობის წინადა ვაღია ამ ბრძოლების ცეცხლის ხაზზე იდებ; ბრძოლის ხაზი გადის ადამიანების გულზე. ჩვენი მწერლობის ისტორიული ადამიანსა განსაკუთრების ადამიანთა გულში სწრაფად მალად საკავიბრო იდეალებისაღმის, ჭეშმარიტი ბუნაწინისა და ადამიანის სიყვარულისაღმის.

გვალდობა ჭიბინი

ალექსი ხუბიშვილი

მ გ კ

მე და სიხარულს გველოდო ოცნებითა და ფიქრითა, გზიდან ერთი მტო გზოში ჩიტკვით შემომიფრინდა.

ღღღღღღ თავზე ვეკვლი ის არის ჩემი სუვეტი, ჩაჯდა ლობით და ხეებით მოვარყებულ ბუღღში.

ის რაც თვითდან მიყვარდა მე თვალწინ მიღვას ამგერად, შტო ურ არ არის, ღიღმი გზამ მელავში ვაგალო მარჯვენა.

ეს გზის შტო ბედნიერია, ის ბილიბაზუს მინდორ-ველს, ჩემს სასლში ფრანგს უძღვრია, გაუცინია ინდოელი.



— შეჩერდით, ბებო! — უნდა რომ მივლი ხშირ დარბაზს ბიძა ფილიპონა, — შეჩერდით, აჭვენს ენა-სახლს და კუთხუკუთხს მიხედვით, შეჩერდით, ბატოც ციცი თქვენი მუშაობლებისა და მოკეთ-ნაოცებების გულმართულ შრომას. შეჩერდით, ბებოც ციცი შეტი ვახაჩი და აქ იყო, ჩვენთან, რაბს ამ უფლის ხელით მოხატულ მიტებს.

საღამოდება. ქედიანას მხრიდან სუსხდარკული ნიავი უბერავს. ტყვისფრად იბურება ცა. ფაქრებს წახული ბიძა ფილიპონი, თოქონი თავის საკუთარ თავს ესახურებაო, ისე სხამდალა და დინჯად ამთავრებს საუბარს.

— როცა სულგანათლებულმა აკაციმ ჩაპაში იმოგზაურა, აღტაცება ვეღარ დავარა, დიდხანს გარბიდებულ უფურცელად თურმე ამ ზღაპრულ მუნებს და ბოლოს ვრწმობით წარმოთქვა:

ღმერთო, რა ვნახე?! სისიზმრო და საარაკო მხარეა, თუ თვე ციციმ არ არის, ეღების შესადარია.

აბა, აკაცო უფო ვილა იტყოდა სრული ჭეშმარიტება უთქვამს დიდ ზგოსანს.

ამბროლაურისაკენ მიმავალ გზაზე ცაში ზეიად აღმართული მიტები თანდათან უახლოვდებიან ერთმანეთს და ვიწრო ვახსდელს ქმნიან. ამ ვიწრო ხეობას ხიდიკარი ჰქვია. ხიდიკარს ორივე მხარეს ქველი ციხის სათოფურებიანი ნანგრევები შემორჩენილა.

სოფელი წესი უზარმაზარ ტილოზე დაბტულ განურთქრებელ შვიდგარს წავაგს. ირვლევი ხედილის, საფურის და საფინიის აწყლფიანი ხედილი დაბურული მიტები აწვდილან. მიტების ექი — მიტბია, ამ მიტის კიდვე მარათელი თოვლი თოქიად შეეჩრდილი მწვერული ვაღსაქცურის. კვეთი ხეობა, კოვდებო, სერებო, ფლტბენიო; რინი მოშუის, მაღალ მოაზე არწივითი შეწვდარა გარბიდებულ „შინა ციხე“.

ირვლევი ვენახები შეუწილა. ვაში ხარობს ბარში. ვაში ვაგურებოთი ფერდობებზე. მიის მწვერულზე სხლის ვულის აღენა ავიღებოთ ამოურთქრავი, ვულფადინედ მოხსურავებოთ და იქვე ვაში ჩაუერთო. წესის კოლმურებოთის თამჯდომარე როტომ ნატმელად ვეუბნება, რომ კოლმურებოთის მიეთი შემოსავლის თანხმოდარვა პრიციენტს თურმე სწორედ ვაში იძლევა.

არც ისე დიდი ხნის წინ ნამორჩენილა არტელმა ახლა მხრები ვაშლა მომჭლავრად იმედინად გაბედა მომავალს. კოლმურებოთაში ვენახებს სულ რაღაც ორმოცი ჰექტარი ფართობი უქიარავს, მაგრამ მიხვან მიღებულმა შემოსავალმა 150 ათას მანეთის ვადაამტა.

სოფელი დაშვუნდა. ხალხი მიეცა ცხოვრებას, თვე არ ვაგვლის ის, რომ დღუდგროქლმა კოლმურებოთის თამჯდომარემ რაიმე ახალი იღვა არ აიკატავს და წესის კიდვე უფრო კეთილმანაწყოზად მიეთი სოფელი არ ვაყოლიოს თან. მომავლის დიდი ვეგებოთ აქვს რიოტომ ნატმელაქვს. ბევრი რაბის ვაყოთება სწვდა.

— უწლადგარს მოვერვით, ვავაკოთებო, ოღინდ მუხდობა იყოს.

კოლმურებოთის თამჯდომარეს სტენდიან მივეუვარო, არსამოღებულ სტენდიდან ორას ოცდცხრამეტი წინმოუხვლელი ვეცკაცი იუბრება.

„მიწა ციხის“ მიდამოები.

წამოხდელი ციხი ამ ვავაკებს აღტაცებას ევღარ დავარადინენ, როცა ნახვდენენ, როგორ იცვალა სახე მათმა სოფელმა. წინმოუხვლელიმა თავიანი წესი ნახვტრად მწირი და კეთილმოუწყობელი დატავეს ახლა სოფელში ნათურები ნახხებენ, კოლმურებებს ორსართულიანი კოსტა იღა-სახლები წამოუქმავთ. სოფელს აქვს თავისი საკუთარი ბურის ხახხობი, აფთიაქი, სასადლო, ამბულატორია, კულტურის სახლი, კინოთეატრი;

წალი ავლდა წესლებს და ცხრა კოლმებრადან სოფელში ანკარა ცივი წალი შემოაზრუნახეს.

უკვლ დღეს ახალი ხიხარული მოაქვს, უკვლ დღეს ხალხით იცებება წესელი ველტაკი. წავიდა წარსული ჩახარდა რაქველი კაცის სიღუბეჭირ, ახალი ცხოვრების ნათელმა ამ შოვალ მიერშივე შენათა და გული ვაუთხო ხალხს.

მ. ღვინტარაშვილი

სტიკის მოტრიალენი.



საქართველოს სსრ კულტურის სამინისტრომ და რესპუბლიკის უფროსობამ კავშირი საქართველოს სახელმწიფო სტრატეგიის ვალუტაში მოაწესდეს ფოტოგრაფიულ და მხატვრული ფოტოსურათების გამოყენებას, სადაც საშუალოა ავტორის ხელისა და მისი ნამუშევარი იყო წარმოდგენილი.

გამოყენდა როგორც თემბურჯი, ისე შინაარსობრივი მხარე ფოტოგრაფიებით, მაგალიტა როგორც ნაწილობრივ, თანაობრივ სიმდიდრით საყოველთაო მოქმედება დამსახურა.

ფოტოგრაფიულტა გვესმის გამოყენება წარმოდგენილი საკუთრივ ნამუშევრებისათვის მიენიჭა პრემიები.

ფურნალობსა სავრთხარისი ორგანიზაციის პრემია ფოტოსურათისათვის „მწუხარება“ მიენიჭა პრემიის საავტორო „ახალი ამბების“ ფოტოგრაფის მიხედვით საქართველოში ე. ჯე. სოვის სსრ კავშირის უფროსობისათვის კავშირის პრემია ფოტოსურათების სერიისათვის „ს. ჩიქოვანი“ და „რედაქტორი“ მიიღო უფროსობის „დროის“ ფოტოგრაფის მიხედვით ო. თურქიას; ორი პრემია ვა. ჯე. „ოქტობრის“ და პრემიის საავტორო „ახალი ამბების“ — დამსახურა საქლების ფოტოგრაფის ფოტოგრაფის მიხედვით ბ. დავაძემ ფოტოსურათებისთვის „სერგო ზაქარაძე“ და „ონავარი“; უფროსობის „სოვეტსკი სიოლის“ პრემია ფოტოგრაფის სერიათა სერიისათვის მიენიჭა რესპუბლიკური ვაჭრის „კომუნისტის“ ფოტოგრაფის მიხედვით ს. კ. ლაქის. ა. მამასახლისის უფროსობის მიხედვით სერია აღნიშნული უფროსობის „ოქტობრის“ პრემია ფოტოგრაფის მიხედვით მ. თათარაშვილის წარმოდგენილი ფოტოსურათებმა მიიღეს უფროსობის „სოვეტსკი ფოტოს“ პრემია გამოყენების დახურვებზე გამოყენებულ იქნა საუკეთესო ავტორთა სახელები, რომელთაც მიენიჭა საქართველოს უფროსობისათვის კავშირის პრემიები და წამახალისებელი დიპლომები.

პირველი პრემია — ოქროს მედალი და ფოტოგრაფი „სალუტა“ მიენიჭა უფროსობის „დროის“ ფოტოგრაფის მიხედვით ო. თურქიას, ს. ჩიქოვანის პორტრეტების სერიისათვის და ფოტოპორტრეტისათვის „რედაქტორი“; მეორე პრემიები — ვერცხლის მედალები და უფროსობისათვის ვანის (ბულგარეთი) სავრთხარისი დასახლებული სახლის სახურავები დამსახურების „ახალი ამბების“ საავტორო ფოტოგრაფის მიხედვით ე. ჯე. სოვის ნამუშევრებისათვის „ლელია“ და „მწუხარება“ და საქლების ფოტოგრაფის მიხედვით ბ. დავაძემ ნამუშევრებისათვის „არქეოლოგი“ და „ონავარი“.

მესამე პრემიები — ბრინჯაოს მედალები და „ნეტატი“ ფოტოგრაფიებით დაქვლად მიიღეს: ა. სააკოვი ფოტოპორტრეტისათვის „მეფოლადი“; ს. მამასახლისი ნამუშევრებისათვის „ვედრება“, „ქუჩა“, „ფრინტელი“; დ. დავიდი პორტრეტების სერიისათვის და ს. კლავდი ფოტოგრაფის ნამუშევრებისათვის „მსახიობი“.

„კომუნისტის“ და უფროსობის ფოტოსურათების სერიისათვის. წამახალისებელი დიპლომებით აღინიშნა ფოტოსტატების რ. აკოფივის, ა. ბალუბუცის, ვ. ჩერაშვილის, მ. კვიციანიშვილის, გ. კაპლანაშვილის, გ. ჩაშაშვილის, გ. კვციანიშვილის, ი. შვინიანიშვილის და ს. ჭანტურიაშვილის ნამუშევრები.

ვაჭრე „შოლოდოვი გრუზიის“ პირიტი მიიღო ფოტოგრაფის ნამუშევრებისათვის.



მწუხარება ფოტო ე. ჯე. სოვის ს.

კავშირები „საქართველო“ & „საქართველო“

უგვიყოს ტაღილსა ხოხთუმი, ტულდილსა ღაღლა ხანგაძე...



ფეხური ქალაქადღესი.



ჩეკუბის ბერი მინდია-
მებელი მამი მელისა
გერა მის ქვეყანაში ვითარს
დასო იმ წინა შესახადი.



მაცნე მოლია მატელა...
მერისეს დღესმეორისა ზღერს
ახლა ემეო მბრძოლი.



მოდელ ვარ, მამი
განზილილი
ბელილი ვაბრძილი.

ჩეკუბისა, ზღერსი — დამსა წმინდი ხოხთუმი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი

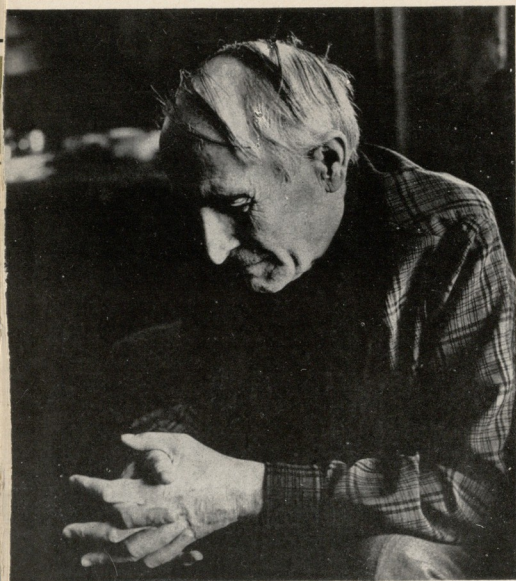
და მისევედრობისა ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი

მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი

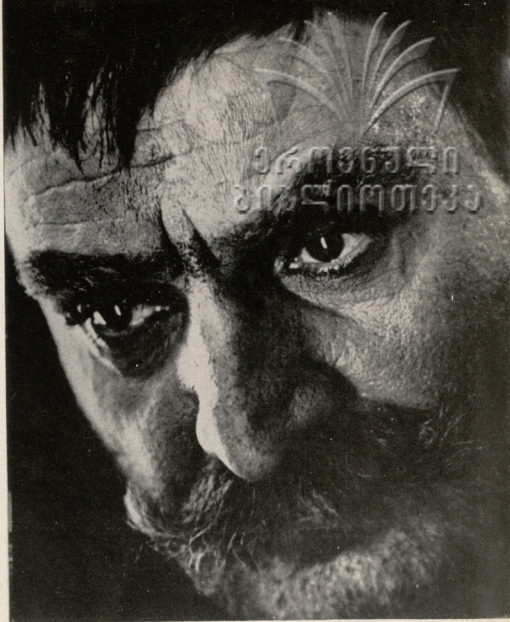
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი
მოდელსა, ვაბრძილი ვაბრძილი ვაბრძილი

თვინ ვარს ბრძილობისა
დავებრძილი ვაბრძილი...





სიმონ ჩიქოვანი. ფოტო ო. თურქიახიძე.



სერგო ზაკარიაძე. ფოტო ბ. ლავდაძისა.

კომუნისტური „თაღისი & თაღისკული“

როგორც ასე წლის წინათ. ფოტო ს. კილაძისა.





საქართველო



საქართველო



გამომცემლობა „მეცნიერებმა“ ახლანახან გამოაქვეყნა გამოჩინული მეცნიერება და სახვადო მღვდლის ეკვთივით თაყაიშვილის რჩეული ნაწარმოებთა პირველი ტომი, რომელიც ირი ნაწილისაგან შედგება: „მასალები ძველი ქართული მწერლობის ისტორიიდან“ და „აგლობიოგრაფიული ნაწარმოები და მოგონებები“. წიგნი გამოასაკება მომზად და შესავალი წერილი დაურთო ალ. ბარამიძემ.

ექვთიმე თაყაიშვილი სამოღვაწეო ასპარეზზე პირველი გამოსვლისთანავე დიდად პოპულარული მკვლევარი გახდა. ეს განაპირობა არა მარტო მისმა ტალანტმა და შრომისმოყვარეობამ, არამედ იმანაც, რომ მან თავიდანვე ხელი მოკიდა დიდ ეროვნულ საქმეს — ძველი სიგელ-გუჯრებისა და სხვა ძვირფასი ისტორიული დოკუმენტების შეგროვებას, აღწერას და გამომწერებას.

ქართული ხელნაწერებსა და მატერიალური კულტურის ძეგლებს ეკუთვნის თაყაიშვილი ეძებდა და აგროვებდა არა მარტო საქართველოს ავტონომიის და სოფლებში, არამედ მოსკოვსა და პეტერბურგში, კიევისა და იალტაში; განა პეტერბურგში არ შეიძინა ეკვთიმე თაყაიშვილმა ბუკინისტიკისაგან ხელნაწერ ბარათაშვილის ტექსტის ძვირფასი ხელნაწერები ასე დაულოკავად და თავდაპირველთა აგრეთვე მეცნიერი ქართული ხელნაწერებსა და სიგელ-გუჯრებს, რომლებიც დროთა შევადობლობამ სხვადასხვა მხარეს გადადგინა.

ექვთიმე თაყაიშვილის პირველი ტომი იხსენებს „ეფფისტიკაისნის“ ხელნაწერების აღწერას. მეცნიერმა დაწერილობით შესწავლა „ეფფისტიკაისნის“ ყველა ხელნაწერი და იმ დასკვნამდე მივიდა, რომ პირის არცერთი ხელნაწერი, რომლებზეც ხეყნად მიაღიწეს, არ არის მე-17 საუკუნის პირველი ნახევარზე უფრო ძველი. „ეფფისტიკაისნის“ ამხელ უფრო აღინიშნული ხელნაწერი ვერაქვით არაა მეცნიერული და აღმოჩნდა, ასევე შესწავლა მეცნიერმა „ომანიანი“, „თამარიანი“, „ახლუღისიანი“, „როსტომიანი“, „იოსებ-ხილასიანი“, „ქილია და დანანა“ და ამით მან დიდი სამსახური გაუწია და წინ წასწია ძველი ქართული მწერლობის ისტორიის შესწავლის საქმე; როგორც კორნელი კეკელიძე წერდა, ეკვთიმე თაყაიშვილის „აღწერაობის“ განხდა გზის გამკაფვი ძველი მწერლობის მომავალი დიდი სამეცნიერო-სალიტერატურო მუშაობისათვის.

ექვთიმე თაყაიშვილის „აღწერაობიანი“ უფრო ფართო მასშტაბებს მოიცავს, ვიდრე ეს ცნება ვულისხმობს. ამიტომაც განაცხადა ნიკო მარამ: „ეს აღწერაობა ერთ არა, ნამდვილი გამოკვლევაა“. ეს იყო 1904 წელს, როცა დაიბეჭდა „აღწერაობიანთა“ პირველი ტომი რუსულ ენაზე. იმავე ხანებში, ნიკო მარასა და ივანე

ჯავახიშვილის რეკენიით „აღწერაობიანი“ წარუდგინეს რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის და აქედმომ ავტორი იჭირის მელდონი დააქვლიდა.

წიგნის მეორე ნაწილში დაბეჭდილია მემუარული და ავტობიოგრაფიული ხასიათის ნაწერები. ავტორი ცოცხალი და მოზიდველი გიხი მოვეითობის თავის მიწაყვების წლებზე, გუერის იმდროინდელი ვითარებებზე.

თავის ხანგრძლივი მოღვაწეობის მანძილზე ეკუთვნის თაყაიშვილი ხშირად ხელნაწერად ჩვენს დიდ მწერლებსა და საზოგადო მოღვაწეებს — ილია ჭავჭავაძეს, აკაკი წერეთელს, ევანტე ნინოვილს, გიორგი წერეთელს, აკაბო ვიგბაძევილს, ალექსანდრე შინგელს (ვიგბიძეს), ივანე ვახიშვილს და სხვებს. ავტორი ცოცხლად ვიგბიძეს მათ დიდ სახეებსა და საქმეებს. იგი გრძელად მოვეითობის კერძოდ ილიანზე, ერის სახელოვან წინამძღვრსა და მეტაურს, რომელსაც მთელი ხალხი უფრს უღებდა და უსმენდა; ასევე საინტერესო აღტობებს ადღვენს მეცნიერი აკაკის დაულოკავ მოღვაწეობაზე ქართული ხალხის საყვითელიდო. ავტორი თავის მოვინებამ გულწრფელ სტრაქიანებს უღვრის დიდ მეცნიერსა და საზოგადო მოღვაწეს, თბილისის უნივერსიტეტის დამაარსებელს და ქართული ისტორიული მეცნიერების პატრიარქს ივანე ჯავახიშვილს. განსაკუთრებით საინტერესოა ივანე პირველი დასახატება, მოცემული ავტორის მიერ. „ის სრული სიტყვების სიტყვად ამიანია იყო, — წერს ავტორი იგი. ჯავახიშვილზე, — ზნეობით სვეტაი, ზოდილი, ალუისიანი, თავმდაბალი, კაცობიუყარი და გულშემატკივარი. ერთ უკანის სიტყვას მისგან ვერ გაივრინებდი. ის შვილი გახლდათ ნამდვილი ქართული ინტელიგენტური ოჯახისა, რომელიც გამსჭვალული იყო ქართული პატრიოტიზმით და სასაბოლოოს კეთილდღეობისათვის შრომათ“.

ექვთიმე თაყაიშვილის წიგნში განსაკუთრებული ინტერესს იწვევს მისი პირველი მოგონებები, რომელიც ძირითადად შეეხება მემწერების მიერ 1921 წელს საქართველოდან გატარნი ისტორიული ვახიშვილბათა დაცეას; ხანდაზმულ მეცნიერის დიდი და ხანგრძლივი ზმობა ვალდებუნი იმ აღმანიებთან, რომლებიც სხვადასხვა საბაბით ეკლიობდნენ ხელი ეკვთიმე ქართული ხალხის ეს ისტორიული საგანძურს. მოვიყვანი ერთ ადგილს ამ მოგონებებში.

„ჩვენს განძებთან საფრანგეთში აღმოუჩნდა მტერი... იმ დროს იქ ცხოვრობდა გრად ობოლნისკის ქვეყნი, სამეგრელოს უკანასკნელი მთავრის ნიკო დილიანის ასული (სალომე). მან მოგვთხოვა დაეგვირუნებინა მისთვის სამეგრელოს მთავრის ოჯახიდან წამოღებული ნივთები. უნ-

და მოგახსენით, რომ მენშევიკურმა მთავრობამ გამოსცა ლტერტი, რომლის ძალითაც სამეგრელოს მთავრის მთელი ქონება სახელმწიფოს კუთვნილად გამოაცხადა. ჩვენც, რა თქმა უნდა, ურთი ვუპასუხეთ ობოლნისკის ქვეყნს. მან სასამართლოს მიმართა და დაიწყო პროცესი, რომელიც შეიღ წელსისაგან გაგრძელდა.

ობოლნისკისა მთავრი დამხმარე აღმოუჩნდა იჭური არისტოკრატიამ, მისი სახიერის ირავილე მთავრი საეკლესიოა განაღდა. მომთავანმა გაბეზა დღიანების სასახლად წამოღებული ნივთების სია და ისე ვამოლოდა, თითქმის ყველან საფრანგეთში გადადანილი ვახიშვილის ნახევარი სამეგრელოს მთავრის ქონება ყოველიყო. საიხორის საფუძველი ის იყო, რომ საქართველოს მენშევიკურ მთავრობისა უფლბა არ ჰქონდა დეკრეტის ძალით ჩამოერთობა ის ქონება, ვეყიადან სამეგრელოს მთავარი რუსეთის ქვემეგრდომი იყო და არა საქართველოსი. რა თქმა უნდა, სასამართლომ ეს მოტივი არ მიიღო... კომბინატორბა დიდი ფული დასაყრტი ობოლნისკის ქვეყნის დასამხმარებლად იმ იმედით, რომ პროცესს მოეგებდნენ და მისი ათად მეტ თანხას მიიღებდნენ. ერთი მთავანი სიცილილითაც კი მემუქრებოდა. პროცესი რომ საბოლოოდ წაყო, ობოლნისკის ქვეყნის ვერმანის მთავრა და მისი დამქმნი კომბინატორბები ხელცარიელი დაიჩინნენ.

პარიზიდან დაბრუნებული ხანდაზმული მეცნიერი ყოველ დილა-საღამოს თავისი მანქანით შემოვიდა ხოლო ამბობის მიდამოებს და დედაქალაქის წინსვლით ვახიშვილი და აღდროვანებული თავის უხეს წიგნებში იჭერდა: პირდაპირ ზოგარულად ვარდაქმნილი და გამწვანებებულ დამხმარე თბილისი, რომ ჩამოვიდა. მართლაც ძალიან ენერჯული და ინიციტივანად უმუშეობის საბჭოთა ხელსუფლებას მთიარე კოკონსტრუქციისათვის. თუნდაც კარბის სამაბო, მომწიფობის პარკი და ამტკობის ხეყინის რადა ღორს სასამართლოს ადვალს ხომ აშშორებული სახავე-წუმეები დავოცე, როცა მივიღო იმი მოაშინდის თხმეიდან ვადმობედვას არაფერი შედრება. არსად მსოფლიოში ასეთი ღამაში ქალაქი არ მოიქებნება. პარიზში არაფერი ამის მსგავსი არ არის.“

ალექსანდრე სენა



განახლდა გული

განახლდა გული და შენგენ ვილტობი,
გახსნი ხალის ყველა კარები,
სეგლის მომგვრელი გაფანტე იჭვი,
სულს მიეც შეგმა გამოდარების.

რაც დავარგულა, ის აღარ მოვა,
რაც დარჩა, ისიც არის საქმარი;
და ყუავილების ჩავთვალეთ თოვალ
თუ თმებში ადრე გარჩნდა ზაშთარი.

როს შენი ბაგის თრთოლვა ვიბილი,
მან ჩემი ლექსი გააზოინა;
დღემდე ფერები ვერ გავიშვილე,
რომ მსურხარ სულის თანაზიარად.

და მინდა გულში შექად შთავარდე,
სიცოცხლის ხალის ფუნდეთ იმედებს,
მე ვვადეც ისევ შთების შეგარდენს,
შენ კი ვარსკვლავად მიციმიტებუდი!

ჩვეულებრივი კაცი

ხეს რომ ფოთლები დასცვივა,
ისევ ამოვა ახალი;
ჩვეულებრივი კაცი ვარ,
მიზიდავს სული მადალი.

ჩემი სამშობლოს ველ-მინდვრებს
პეკელასავით დავხარი,
გულში სიმღერის ხვავია,
ვით სკაში ფუტკრის ნაყარი.

ამოქროლდება ნიავი,
ამივსებს გულის ბუდეცა,
დავამეწყულება, რომ ქვეყნად
სიკვდილსაც წილი უღვცსა.

თვალს გავუწორებ ვარსკვლავებს,
გუბრედაც ირბის ნახტომსა,
ვიანტრებ: ყველა მწვერვალში
სურვილმა გადალახოსა.

შრისა და მიწის ბილილში
მევესანამ გაილალოსა,
ჭეუ ჩემი ლექსის ფუტკარმა
მინდვრის ყუავილად მწახოსა.

გულს ამოსწოვოს ბოლომდე,
სიტყვის სიამე რაც არი
და ჩემს სამშობლოს ასხურის
როგორც თაფლი და შუკარი.

შემდეგ ხტოცხლის ღამაზ ხეს
როცა ფოთლები დასცვივა,
მეც წავალ, რადგან სხვებზეთი
ჩვეულებრივი კაცი ვარ!

ანგურის სიფრთხილი

პირველად იგი იყო ოცნება,
იგი ოცნება იქცა ფიქრებად,
ფიქრები იგი იშვა სიტყვებად,
იგი სიტყვები იქნა წიგნებად.

წიგნებმა ფრთები შეისხეს მალი,
მიმოიფიქრნენ ქვეყნის კიდევანს;
გულები ხდება გრავალის ძალის,
სულს ღიღის ციცილი წაეიღებია.

და ხალხმა მუშტი შენარია მალა,
სასახლის კარმა დაიწყო მსხვრევა,
იმ დიდი ზამთრის ყინული გაღვდა
და გაჯავსულმა გამოიშუტა.

შერეა „აგრორამ“ ლაიმიტებარა
და ჩააშინაუნ გადმოღდა კაცი,
თქვა: ემარა ხალხმა რაც სისხლი ღვარა,
თავისუფლანი ვიქნებით აწი!

თავისუფლებამ ყველა უფლება
დაუთმო შრომის ადამიანურს,
ქვეყანა შრის შუკს დაუფლება,
გმირობის გზაზე იწყებს სიარულს.

ეს გახსენება თავად შეწვია,
როცა შეუდგენი ინგურის პირას,
სადაც იწყება ხვანეთის შთები
შღვისკენ დაძრული, როგორც ღომები;

კაცი შეშხია, დაუღწეა
კლდეები მარად ბნელი მდგომელი;
შეცვივრი, გზარობ და ეუფლება
გულს სიამეუე განუზომელი.

მთამ გადახვიოს მთას უნდა მზარი,
გზა გაღუტვან ინგურს ღონიერს;
პირველად თითქოს გაქიდა ხარი,
ბიძგის ნებაზე დაიყოლიოს.

მე ვხედავ ყველგან მდიდარე გულებს,
დაძარღულ კუნთებს, მოქნულ მკლავებს;
სევე გმირული შრომა გუგუნებს,
მითეს შესვიან და ღამეს ჭკლავენ.

წული ციცილს აქრობს,
აქ კი ციცილს აჩენს,
თხიბება ძველი რამ შეუცვალა?
— აი იმ მრავალ ოცნების, ფიქრის,
სიტყვებისა და წიგნების ძალაში!

შენ გაიხარე, სამშობლოს შთებო,
ტყუო, მინდროს, ბაღო, ვენახო,
ადამიანის სულის ამგზნენი
რათა სიცოცხლის მზე მოვეცახლოს!

ხვანეთის შთები მოგვაგვ გაუშანოს
და მჩვენება: უნდა დგახ კაცი
და მზე არასდროს დაიარღვლებს,
რადგან გვანავალა მთავა გარდევია
და სტიქიათა დამორჩილებია!

მე შენს ნატვრასში

მე შენს ნატვრასში ვათენ-ვალამბი,
ცხრა მთა თუ ცხრა ზღვა გავშორებობს;
ხანდახან ჩუმად ცრემლიც დავღვარე,
მაგრამ ნუგეში ვერსად ვიშოვებ.

სიხარაში მინც მჩვენენ ერთხელ,
შენი ხატება დამალოცვინებ,
მერე თვალბის ციცილით დამსტყუებ
ვინდ შემიწყერი, ვინდ შემიძინებ.

ოღონდ შორიდან გამომცხადებ,
გულს მაგრძობინებ იების უფან;
სიცოცხლის გავცვიდე ერთ შეგ მერცხალზე,
რომ შენს სახლს წინ შემეძღვოს ფრანა.

ყველა წაშალე უუაბესო,
ყველა ტყვილის დამაყურებო,
მინდა შენი შოთი სული ამეხსოს
და მერე სიკვდილს მუშტი ვუჩენიო!

შენი ღიმილი

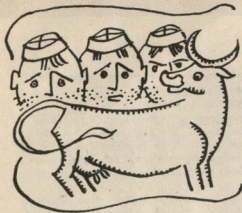
შენი ღიმილი მე მართლა მომწონს,
მე მართლა მიყვარს შენი თვალები...
და გულში ჩუმიდ გაჩენილ კოცონს
არ ვერიღებო, არ ვერცაძებო.

პირიქით, მისმა ღღმა სინათლემ
გაკალოს გზები ჩემი მუყოფის...
და ამ იმედებს თუ გამიმართლებს,
გულში გაჩნდება ძალა ფოლდის.

მე შენით მინდა სიცოცხლის ჩემს
უკანასკნელ წლები ავანთო,
გავშალო გული, როგორც ედემში,
და შენი ბაგის ხანგეთ დავაირო.

და სანამ ქვეყნად ცოცხალ ვარ კიდევ
და სანამ გული ვგრებო მდღევარებს,
ამ ქვეყანაზე სიამეს ვმოკიდებო,
მდღეობების შეწვევით მწვერვალებს!

შენი თვალები მე მართლა მომწონს,
მე მართლა მიყვარს შენი ღიმილი...
და მხარია, რომ შენმა ტრფობამ
კვლავ გამიჩინა გულის ტკივილი!

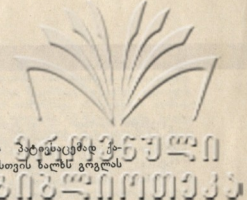


საქართველო საქანის მთაწა

მოთაქვან

მოგვლას წყარო

გიორგი ლომიძის პეტროპოლის რედაქციის წარმომადგენლის წყარო შეტრეპვი



გასტროლები — ეს კარგი და საბატო სემეა, ოლითაგვე მღებული და დამკვიდრებული ვინ მოსთლის რამდენ გასტროლორის დაუოტეობა კეთილი სხეონა და მოგონება იმ ადგილებში, სადაც ის ჩასულა.

მაგრამ არიან სხვაანარი „გასტროლები“.

საგარეოელებმა — თეიმურაზ ივანიშვილმა, ივანე გურგენაშვილმა და თბილისელმა ალექსი ვუგარაძემოდა შეადგინეს ანამსბილი და ჩვენსკენ, გორისაკენ გადაწყვიტეს წამოსვლა.

ის მშინთო, იკითხვი. თეო, ივანე და ალექსი ყასებუი არიან. იქნებ გორელი ყასებებოსთის უნდოდათ გამოცდებმა გავზიარებინოთ? მაგრამ არა! აქურბებიც საკმობი დაწმუკენი და გამოცდობი არიან.

მაშ რა მიზანი ჰქონდათ?

მიზეზი... გასტროლორებმა ერთ დღეს ბაზრის ყრუ კუთხეში მოიყარეს ოაგი.

— ბარჯა ხელიდან არ უნდა წავიციდეს! — თქვა ალექსიმ, რომელიც თავის მეგობრებში ყველაზე კვიანს კაცად ითვლებოდა.

— ჰო, თქვი, რა გინდა? — ჰკითხა თავის „ბრძენ“ მეგობარს თეიმურაზმა.

— გორის სოფლებში უნდა წავიდეოთ? — განაგრძობდა ალექსიმ.

— მაშინ — ახლა კი მიუხედავ ივანე. — მეც მიზანხავს, იგრეთი საქონელია როგორც ლედი, რომ დღიდან მიწის ვეგანი ვაქვს.

თქვეს და აღარ დაუყოვნებიათ. გამომეზაზარენ გორისაკენ.

იმ დღეს კუნძობი სიბნელე იყო, ბტნის შიის საძოვრებზე ალექსი და თეიმურაზი უწინმანებლად იქნენ. უჭირდათ, ძალიან უჭირდათ, მაგრამ თავისი გაიტანეს, ზედღლეობის კოლმურბნობის მსხვილფეხა საქონელის წიგოდან ეგესი სულ გაიარეს.

მეღვარებიანგან თვალზე რული არ მიყარებია იმ დღეს ივანეს, და როცა თავის ენოში სამი მსუქანი ხარი დინახა, სახე ვეგბადრა, გაღსილი დანის ხელსაწყო უსვია დაიწყო.

დალაზბროს ეშმაკმა, ვინ გათვალა გზაში ის ბებები! თუ ეს ასე არ იყო, მაშ, როგორ აღმოჩნდა მათ ბინებში ასე ჩქარა მილიციის ვორის რაიგანყოფილების მუშაყთა ჩვენი. სამი მეგობარი კვლავ გორში აღმოჩნდნენ, მხოლოდ ამჟერად როგორც პატრირები.

აქ კი დაიწყო გამოკითხვა — სახელი, ვარი, მამის სახელი... ერთი სიტყვით, როგორც წესია. პოლიპოლიცეი ბიჭიო გაუბნის და კაბიტან სულყო გორიშემოსი მოლოდინელ კითხვებზე ამ ვეგულს ჭერ მაგრად ვეჭირათ თავი. მერც ის იყო, თეიმურაზმა სულწინთი თქვა:

— უფროსო, რა შუაში ვარ, ვეუღდარი რომ მე მზარალებმა, მაშ, ისიც მე ვარ, ლექსამ და ვანამ რომ თანების ბისლებიდან თითხმებერ ძროხა და თეთრი წყაროდან ათი სული კამერი ჩამოტყვეს!

— ტყუილია, ისინი მაგას არ იყადებდნენ! — მკვებელ მიუგო ბიჭიო ვაბუნიათ თეიმურაზს.

— რა არის ტყუილი, უფროსო?

— ისეთ რამეს ამბობ, რასაც ვერ დაბატკიცებ, — ციცხლებზე ნავთი გაღაღესა სულყო გორიშემოსი.

— მაშ, ვერ დაბატკიცებ? — ვაგულისდა თეიმურაზი.

— ვერა!

— მაშ, კარგი, წადით საგარეოში, აღით ჩემი სახლის სტვენზე, იქ რომ ოლითობმა გამარბილი საქონლის ტყავი დავტყდებოდა, მაშინ რაღას იტყვიოთ? — თქვა თეიმურაზმა ნინოსმკვებთა.

მეგობრები ისევ შეგებდნენ ერთმეორეს.

— მოიცა, მოიცა, — დაიწყო გურგენაშვილმა, — გარდახნიდან რომ ორი ტყენი და თერმობეტი ძროხა წამოასხა შეუადამისა, იქ ვინ იყო, მე თუ შენი? თელთაობრივად სამოქალაქიო სული ტყენი რომ ჩამოტყდა, რაობო მაგაზე არავფერს დაბარჯაბო! — და კიდევ ბეგრი საინტერესო რამ მოსწონდა მათ მეტრეველ ბაგებში.

დღებში გადიოდა, ბებები დამწუხრდნენ, შერიგდნენ, დაწმარდნენ; ბოლოს გამომიხვედრებოდა შალვა ხილურებმა ისინი ერთად მოაიყვანა. ახლა ისინი, ცოტა არ იყოს, უფრო ფხიზელი თვალთი გასცქერობდნენ თავიანთ წარსულ საქმეებს.

რა დათუბული ამინდი დაგვხვდა ცხელი მზითა და ცხელი ქარებითი მე გოგლას წყაროს მოგახავ ახლავ და მის სიგრილეს შევედარებო.

ასე დნებოდა მზე იქნებ მავნი და არ ცხრებოდა ქარი წაშობაც, როცა მგონანი — ბებერი ბავშვი — შუბლს იგრებოდა წყაროს წყალითა.

ყო რღებმა მართლა მეფერი ვულუბე მავნიძლის ფიქს ბრძანებითი, თანებში — დახინთი აქვებოებული, ამბობებოდა სულფრა წყავდებით.

სტუმარს დღისის ხმა განა ცნებდა! უცებ სხვაგვარის გახდა გუნებისა და წყაროს წყალითი ჩაღვდებოდა მზე, საყაროელი, მადლი ბუნების...

წავიდა ტრფობის იხარგარითი, გულზე სიცილებგადანგარებითი, ქარელში დარბა ბებრების ჩრდილი და გოგლას წყარო — მღერების ცრემლი.

რა დათუბული ამინდი დაგვხვდა ცხელი მზითა და ცხელი ქარებითი მე გოგლას წყაროს მოგახავ ახლავ და მის სიგრილეს შევედარებო.

ნა რაკონსიძი

გახებით იხახის ჰრეინობლი და სიწვანეში დაკარგული ენოს ჰეჯის მხისგამცემი და მუზობელი. ეფინიავს ფრინველი და აკობად ფეხზე ამ დლითი ამგარს, სუჯველას სინიავს და შეუჯღერს საფარველ წაიღს, ჯად მიდის თითქოს ურეცეცა ზავით, მუდადა თითქოს რომ წაწაწა წაწაწა, რაც კი შეფიქმ და დათვით, შეგებდება ამ ხეებს, ბოლოდაც მუდრად მშობი წაწაწა და მუწელები და შავი ხილიც, მივარსის ხე ხეში, სიცილებლის ურთან ჩახავებოებული და მინებოდა... გახებით იხახის ჰრეინობლი და სიწვანეში დაკარგული ენოს ჰეჯის მხისგამცემი და მუზობელი.

— ხომ გუებნებოთ, რომ გორში ნუ წავალ-მეთქი! + წამოიწყო ალექსიმ.

— შე მურდებო, მაშ ჩემს საკუთარ ძროხას ხომ არ დატყავდი?! — უბასუხა ივანემ.

— არა უნდას რა, — დაამწვიდა მშობლები თეიმურაზმა, — ბეგრი-ბეგრი თხებობე-თხებობეტი დაგრიგო... კალიონის ექიმებს დაგვიწერინებთ, რომ მშიმბე ავად ვარი, თავარი ვეუტევა, აიღუნენ და გამეგვარავენ გაიბო. მერე დეიტრეცლებში ბაზარი აქ არ არი?

— ეგე, ბაზრის გედი ვიღს აქვს, — ოხრავს ივანე, — წუხელ ცული სიზმარი ენახე, კიბეზე ავდიდო, სასამართლოს კიბე იყო...

სიზმარი, აღბათ, მალე აუტყვებოდა უიბილი გასტროლორებს.

შალვა ბანიშვილი
კ. გორი.

„საქართველოს“ მუშაკები



ეროვნული
გეგმობთქა

ქალაქის მისადგომებთან ფოტო მ. თათარიშვილისა.

გასვლას ფოტო მ. თათარიშვილისა.



ონავარი ფოტო ბ. დაღვაძისა.



ИНДЕКС 76056

ՅԵՄՅԵՅԿՈՒ
ՇՈՅԿՈՒԹՅՈՒՆ

